

Enguany, la parròquia de Sant Josep celebra els seus 150 anys d'existència. Va ser entre 1866 i 1867 que el bisbe de Barcelona, Dr. Pantaleó Montserrat, va fer els tràmits necessaris per erigir una nova parròquia a Mataró. Trià com a seu l'antiga església dels Pares Carmelites, abandonada des de feia tres dècades. El primer rector entrà en possessió el 17 d'agost de 1868.

Joan Comellas, responsable de l'Arxiu Històric de Sant Josep, ens apropa al context històric de la creació i els primers temps d'una parròquia que es creà per reforçar l'atenció espiritual d'una població creixent que fins aleshores només havia tingut la de Santa Maria com a únic referent.

150 ANYS DE LA PARRÒQUIA DE SANT JOSEP DE MATARÓ. UNA MIRADA ALS ORÍGENS

ANTECEDENTS

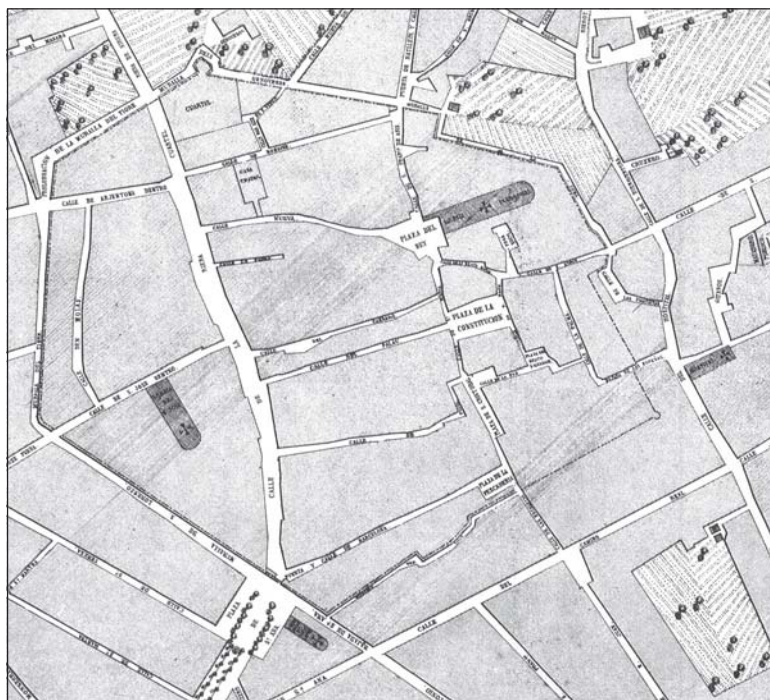
En el segle V, a les ciutats amb forta implantació cristiana es constituïren els bisbats. En les zones rurals, amb la finalitat d'adaptar l'acció pastoral de les primitives comunitats cristianes, es van crear les parròquies. En aquestes zones i en les petites poblacions, la parròquia era la institució que aglutinava la comunitat de creients, la gestionava, la coordinava i la defensava de les invasions dels pobles bàrbars. Després de les invasions, varen desaparèixer la majoria de bisbats i van quedar circumscrits a les grans ciutats (Salicrú 2009: 20). En l'organització de la parròquia, el rector exercia de pastor d'ànimes i de líder social: coordinava, aconsellava, feia de mediador davant de qualsevol conflicte i, fins i tot, de jutge.

El Concili de Trento (1545-1563) va regular i definir la institució parroquial i li va conferir major autonomia. I també va determinar que totes les parròquies havien de tenir un rector i que els límits territorials havien d'estar ben definits. La parròquia no podia ser massa gran perquè el rector havia de conèixer personalment tots els seus parroquians.

Situació, al centre de la ciutat, de l'església de Santa Maria i l'església de l'antic convent de Sant Josep, l'any 1852. Plànol geomètric de la ciutat de Mataró.

Autor: Ignasi Caballol. Barcelona: Raynolt gravador i litògraf.

S'ha assimilat que la parròquia de Santa Maria té mil anys pel fet que el primer document que hi fa referència és del 1008 (Llovet 2009: 15), però tot indica que la seva existència data de molt més enrere. Sembla també que la vila de Mataró es formà al voltant de la parròquia de Santa Maria per la protecció que les esglésies en general oferien a les persones i els béns, tant per l'aixopluc del propi temple —en aquest cas cal afegir el fet d'estar construït estratègicament sobre un turó—, com per l'organització comunal de la parròquia, i a partir del segle XI també per la sagrera: les trenta passes de seguretat que establien al voltant de les esglésies

les assemblees de «Pau i Treva de Déu» (Llovet 2000: 35; Ribas 1988: 248; Albert 1973: 42-43). La vila, i després ciutat, de Mataró va néixer a redós de la protecció de Santa Maria, que actuà d'eix o pal de pallar en el desenvolupament urbanístic i social de la població des de l'edat mitjana fins al segle XIX.

Ateses aquestes circumstàncies, la parròquia va passar a dominar la vida dels mataronins en tots els seus àmbits. L'església, com a edifici més emblemàtic de la localitat, al llarg dels segles va marcar el ritme de la vila en exercir un fort control sobre les persones i les entitats. Un exemple el trobem en les confraries de devoció o d'oficis amb una vinculació i/o dependència absoluta de la parròquia. També tenia una forta intervenció en la cultura i l'economia (Giménez 2009: 30), tot plegat enmig d'una població dominada per una profunda religiositat (Costa 1988: 60). És cert, però, que aquesta influència disminuï considerablement a partir dels inicis del segle XIX, especialment a partir de 1835. En aquest context es fundà —enguany fa 150 anys— la parròquia de Sant Josep, per raó del creixement poblacional de la ciutat i en compliment del manament tridentí que limitava l'extensió de les parròquies i fixava l'obligació dels rectors a conèixer tots els parroquians.

Sembla prou rellevant, però, destacar el fet diferencial de les dues institucions: Santa Maria, amb un origen ancestral i una posició de poder, influent i dominant, enfront de Sant Josep, nova de trinca, sense cap tradició i erigida per raons conjunturals. Al fet històric del naixement d'una nova parròquia a la ciutat, cal afegir-hi el trencament de l'*status quo* de molts segles.

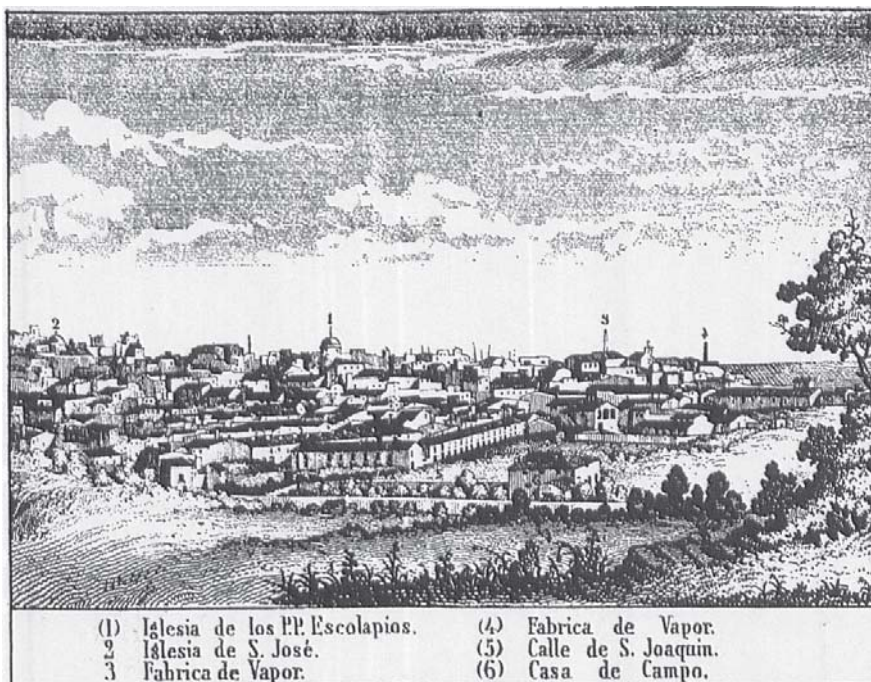
GÈNESI DE SANT JOSEP

En els segles XVII-XVIII i la primera meitat del XIX, Mataró experimentà un fort creixement urbanístic i demogràfic, especialment als inicis de 1800. En aquest darrer període, es produí un destacat augment d'habitants. Si en els inicis de 1700 la ciutat comptava amb 6.000 habitants, a començaments de 1800 ja n'eren 10.000 i el 1825 s'arribava als 12.000. Mataró creixia especialment

per ponent: zona de plaça de Cuba, carrers de Sant Benet, de Concepció, de Sant Joaquim, etc., cap al carrer de Tetuan. A llevant, el creixement estava més aturat. L'important augment demogràfic era degut a la immigració. Els nouvinguts tenien majoritàriament un origen rural, atrets pel desenvolupament industrial de Mataró, sobretot a partir de 1840 amb la instal·lació de fàbriques que funcionaven amb la força del vapor. El 1848 s'inaugurava el ferrocarril que uniria Mataró amb Barcelona i es reforçava el corrent d'industrialització de la capital del Maresme.

L'increment notable de població, fruit de l'empenta econòmica, hauria estat encara més accentuat si la nostra ciutat no hagués sofert diversos brots de còlera que causaren més de mil morts en els períodes 1834-1835, 1854-1855 i 1865 (Salicrú 1994: 15-16; Llovet 2000: 308). El desenvolupament urbanístic també va patir una frenada a finals de segle com a conseqüència de la darrera carlinada (1872-1876), per la necessitat de construir un cordó de fortins i estacades defensives que després obstaculitzaren l'expansió constructora i que calgué anar retirant acabat el conflicte (Llovet 2000: 312).

Malgrat tot, el creixement era una evidència i vers l'any 1850 es començà a pensar en la creació d'una nova parròquia. I és començà a reclamar-la.

Vista de la zona de ponent de Mataró des del turó de can Boada, l'any 1852. El número 2 indica l'emplaçament de l'església de l'antic convent de Sant Josep. Plànol geomètric de la ciutat de Mataró.

Autor: Ignasi Caballol. Barcelona: Raynolt gravador i litògraf.

Un exemple: en la sessió del ple municipal de 26 de febrer de 1858 (Arxiu Municipal de Mataró), el consistori va acordar adreçar-se al bisbe de Barcelona «para que se establezca una nueva Parroquia en la Iglesia de San José cual requieren las necesidades de este crecido vecindario y en consonancia a lo prescrito cual concordato celebrado con la Santa Sede».

De fet, el 1866, el bisbe de Barcelona, Dr. Pantaleó Montserrat, erigí noves parròquies en diverses poblacions amb problemàtiques similars en un pla pastoral coordinat, entre les quals la prevista a Mataró, a la zona de ponent, dedicada no pas a Sant Josep (com després seria), sinó dedicada inicialment a Sant Joan. La Revolució Industrial va estar a la base, doncs, de l'origen de la segona parròquia de Mataró.

La parròquia es creà per decret episcopal de 29 de setembre de 1867. Per tal d'establir una seu, en un principi es pensà en l'església de la Divina Providència, situada a l'actual carrer d'Iluro, amb la idea de donar cobertura pastoral a la zona de major creixement de la ciutat, ja que en aquestes àrees justament és on radicaven majoritàriament

les instal·lacions industrials. Malgrat tot, pel febrer de 1868, encara no s'havia determinat clarament la seva ubicació.

L'Ajuntament, tement que el trencament del *modus vivendi* històric, pactat a través de moltes concòrdies amb la parròquia de Santa Maria, provoqués un trasbals, aconseguí que el govern diocesà es decidís per la vella església de l'exconvent carmelità de Sant Josep ubicat al centre de la ciutat (Ferrer 1971: 233-234). En el projecte d'eixample de 1878, redactat per Melcior de Palau i Emili Cabanyes —és a dir, deu anys després de la fundació de Sant Josep—, es preveia un solar més a ponent de la plaça de Cuba per a construir-hi l'església de la nova parròquia. Això fa pensar que les autoritats eclesials devien considerar l'església de l'exconvent carmelità només com a seu provisional de la parròquia. La precarietat del temple i, sobretot, la poca centralitat respecte a la zona que, sobre el paper, havia de cobrir en el terme municipal, no feien pas l'església de Sant Josep com la més adient. En els anys següents, però, s'abandonà la idea de construir una nova església segurament per les dificultats econòmiques. En això, l'historiador Ramon Reixach opina que l'estructura en forma radial dels carrers grans d'aquesta banda de Mataró, que porten i portaven tots cap a la Riera, feia que cap lloc al centre del terme parroquial fos tan idoni com un emplaçament proper a la pròpia Riera (Reixach 2001: 4). Així doncs, amb el pas dels anys, la que havia de ser la seu provisional de la parròquia, l'església de Sant Josep, va esdevenir la seu definitiva.

Per decret de 12 de juny de 1868, es va nomenar rector de la nova parròquia de Sant Joan mossèn Narcís Canet Devesa. La presa de possessió va ser el 17 d'agost i en va ser rector fins al 1877 (Salicrú 1994: 18). El primer acte de la nova jurisdicció de Sant Joan fou el baptisme de Maria Majó i Nonell, filla de Josep i Rosa, celebrat el 18 d'agost de 1868; el primer òbit, l'enterrament de Salvador Garí Bruguera, de tres mesos d'edat, el 23 d'agost, i el primer matrimoni fou el de Salvador Cabot i Anglada amb Carme Masdeu i Casellas, el 17 de setembre del mateix any.

Façana de l'església i convent de la Divina Providència, al carrer Llauder, cap a 1926. S'havia pensat en aquesta església com a possible seu de la nova parròquia que necessitava la ciutat.

MASMM, Arxiu d'imatges 1166.
Foto: Mn. Joan Colomer Trinxer.

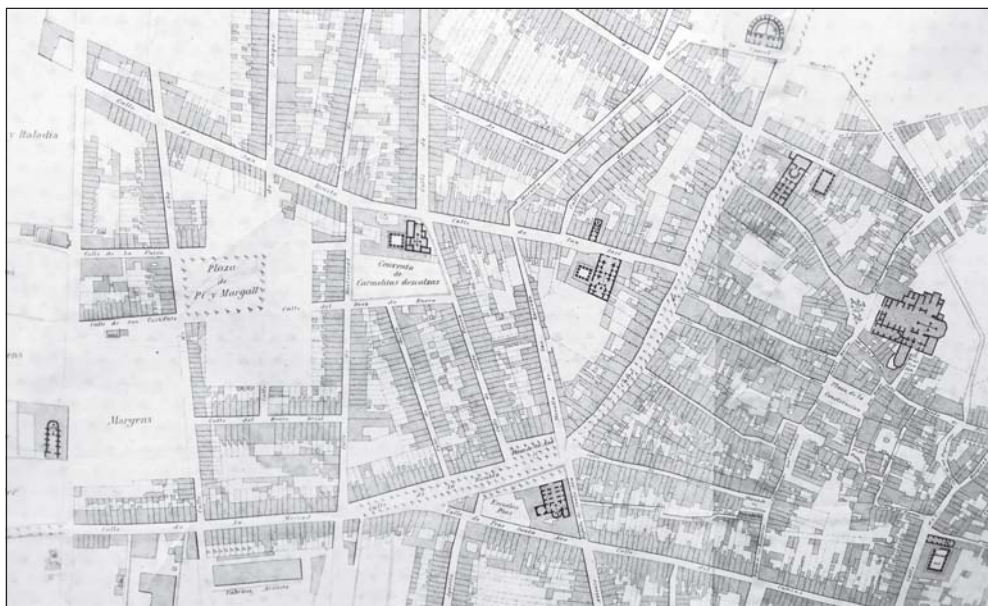
ELS LÍMITS JURISDICCIONALS

Els límits territorials de la nova parròquia varen quedar establerts de la següent manera: partint de mar, enfront del carrer de Sant Agustí (en aquella època hi havia l'estació del ferrocarril), la línia de separació dels dos territoris parroquials pujava pel carrer de Sant Agustí, amb les cases de la banda esquerra per a Sant Josep i les de la dreta per a Santa Maria. En arribar a la plaça de Santa Anna, passava per darrera de l'Escola Pia, de forma que aquest centre educatiu quedava per a Sant Josep, i després pujava Riera amunt, però amb la particularitat que, si bé la Riera partia el territori de forma natural —llevant per a Santa Maria i ponent per a Sant Josep— les dues bandes de cases de la Riera pertanyien a Santa Maria. Després la línia continuava per la Riera de Cirera cap a muntanya fins al terme de Dosrius; a partir de la cantonada amb el carrer

EL NOM

La nova parròquia es posà sota l'advocació de Sant Joan Baptista. S'havia especulat amb la possibilitat que la dedicació a aquest sant fos en record de mossèn Joan de Palau, el rector que en el segle XVI va fer venir els frares carmelites i va propiciar la construcció del convent i l'església on finalment s'instal·lava la parròquia, però aquesta teoria és poc versemblant ja que el nom es va decidir molt abans de saber-se on finalment s'ubicaria.

El cas és que la parròquia de Sant Joan tenia la seu a l'església de Sant Josep. Aquesta dicotomia va crear un cert embolic des del primer moment. A nivell institucional i eclesial hom l'anomenava «Sant Joan», i popularment i col·loquial «Sant Josep», fins que en els registres sacramentals de la parròquia

Detall del plànol de l'exemple de Mataró de 1878. Marcat amb negreta, d'esquerra a dreta, l'església de la Divina Providència, el convent i església de les Tereses, l'església de la parròquia de Sant Josep amb el claustre de l'antic convent dels Carmelites i l'església de Santa Maria. A la part de baix, l'església de Santa Anna i l'església de l'Hospital.

Plànol del projecte d'exemple, redactat per Melcior de Palau i Emili Cabanyes

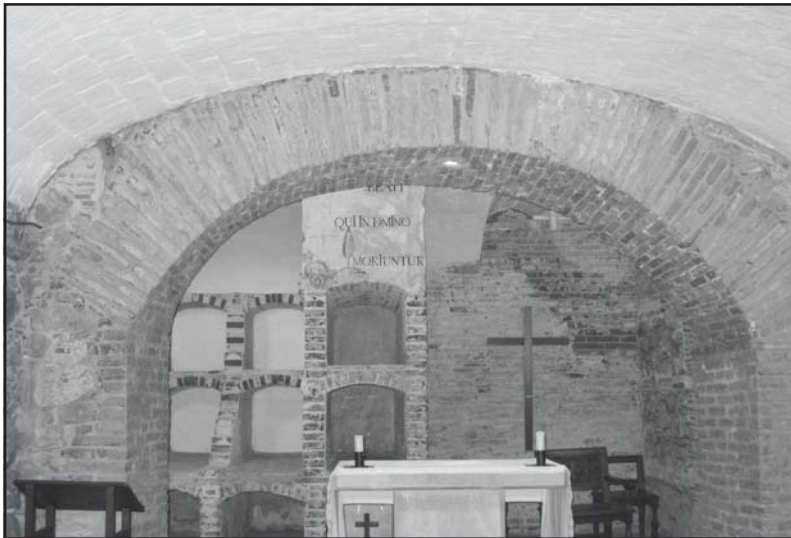
d'Argentona les cases de la vorera esquerra de la Riera tornaven a ser de Sant Josep. Per la part de ponent, el territori jurisdiccional arribava fins al límit del terme municipal; és a dir, fins a la riera d'Argentona (Ferrer 1971: 235).

Cal destacar la particularitat que les voreres d'ambdues bandes de la Riera, des de la plaça de Santa Anna fins al carrer d'Argentona, fossin per a l'antiga parròquia, fet considerat discriminatori per part de la de Sant Josep, ja que en aquell tram de la Riera hi vivien famílies benestants i es percebia, lògicament, com un favoritisme envers Santa Maria. Ens consta que posteriorment alguns rectors de la parròquia novella varen fer gestions, sense èxit, per a canviar aquesta delimitació; fins i tot hi va haver intents de canvi després de la Guerra Civil.

apareix, al 1894, la denominació compartida de «Sant Joan i Sant Josep». Aquesta doble titularitat s'imposà a partir d'aquesta data i perdurà fins al 1979, any en què, per acord del Consell Pastoral, s'establí com a patró únic sant Josep. És segur que, com s'ha esmentat abans, col·loquialment s'emprava sempre el nom de Sant Josep, fins i tot també com a preferent en àmbits administratius. Tenim un exemple de la darrera afirmació: en un inventari de 1926 presentat al Bisbat pel rector Mn. Pere Cañas, amb el títol «San Juan y San José», hi figuren dos afegits (de 1928 i de 1929) en què se cita el nom de la parròquia com de «San José» (sic), i el Bisbat hi dóna el vistiplau en tres visites pastorals (1926, 1928 i 1931) referint-se també a la «parroquia de San José de Mataró».¹

L'ESGLÉSIA

El nou temple parroquial l'havien construït els frares de l'orde dels Carmelites Descalços entre 1591 i 1603, i era part integrant del seu convent. Els frares havien arribat a Mataró a l'inici de 1588 i s'havien instal·lat provisionalment a la capella de Santa Magdalena de l'Hospital (actual Ajuntament). A l'estiu compraren els terrenys adients i a inicis de 1589 començaren a construir el convent al carrer de Sant Josep. El 1590 el cenobi estava prou avançat per a traslladar-s'hi i l'any següent es va començar a construir l'església, acabada el 1603. El temple es dedicà a Sant Josep, com el convent. Sobre la fundació i la història d'aquest cenobi, Rafael Soler, Gabriel Beltran i Marià Ribas van publicar uns interessants articles al núm. 14 dels *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria*, de juliol de 1982.

Cripta de l'església de Sant Josep, antic lloc d'enterrament del convent dels Carmelites Descalços. Any 2018.

Foto: Joan Comellas.

El convent i els horts varen passar a ser propietat municipal perquè esdevinguessin presó o asil, mentre que l'església, amb la sagristia, va ser lliurada a la Diòcesi de Barcelona. D'aquesta manera, convent i església quedaven definitivament separats i destinats a usos diferents. Malgrat les gestions d'una part del clero mataroní, no s'autoritza l'obertura del temple de nou al culte fins al 1843. El dia de sant Josep d'aquell any, s'obrí novament com a segon temple de Santa Maria i es mantingué així fins al 1868. De l'església, en van passar a tenir cura els preveres de la parròquia de Santa Maria, que s'anaven tornant (Ferrer 1971: 230). En aquest sentit, trobem encarregats de Sant Josep a Mn. Joan Cabot, Mn. Joan Serra i Mn. Marc Castañé i Seda.³ Sembla que l'església, malgrat la dependència de Santa Maria, va gaudir d'una relativa autonomia; es procurà seguir amb les tradicions i formes de culte dels frares, segurament per influència dels carmelites mataronins exclaustats el 1835 que es quedaren a Mataró.

Tot fa pensar que en el moment de passar a la nova parròquia, el temple es trobava en un estat de conservació força deficient. Cal dir que la parròquia

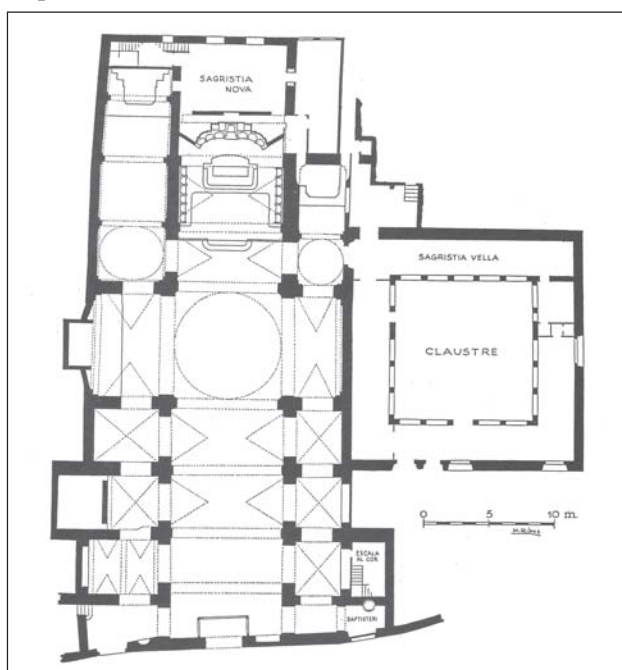
Conjunt de rajoles de l'antic convent de Sant Josep.

MASMM, Arxiu d'imatges 1126.

Foto: Josep Vinardell.

Donatiu de Dolors Matas.

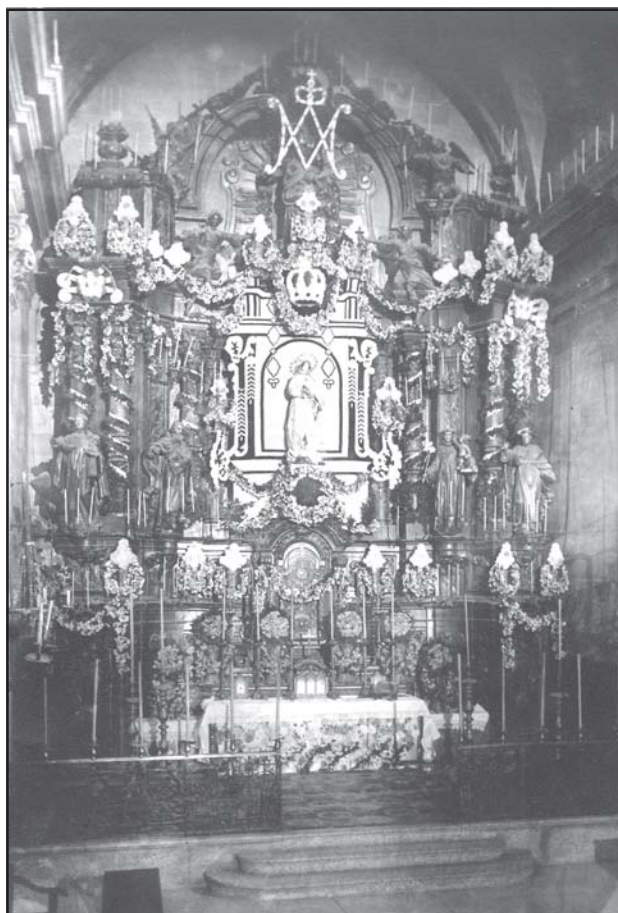
de Santa Maria hi havia esmerçat diners per a fer-hi reparacions i que tant el rector com l'Ajuntament de Mataró sovint s'adreçaven al Bisbat reclamant millores. Ens consta, també, que durant aquest període de dependència de Santa Maria, entre els anys 1846 i 1858, l'església va restar, en un parell d'ocasions, tancada per a fer-hi obres i per a ser revisada per tècnics en aquest tipus de construcció arquitectònica.⁴

Planta de l'església de Sant Josep i del claustre de l'antic convent, l'any 1936.

Dibuix: Marià Ribas i Bertran.

L'església consta d'una sola nau, que aleshores tenia 35 metres de llarg per 8,5 d'ample.⁵ Les capelles laterals estan unides per passadissos que indueixen a pensar que el temple té tres naus; la capçalera és plana i als peus de la nau hi ha el cor de l'antic convent; la nau té forma de creu llatina; els braços de la creu tenen la mateixa profunditat que les capelles. En aquella època, disposava de nou capelles: tres a cada costat més dues de paral·leles a la capçalera i una altra en el braç esquerra del creuer, el qual està coronat amb cúpula amb tambor. Volta de canó a la nau central, excepte a sota del cor, que és de volta bufada; les capelles tenen diferents voltes: de canó, d'aresta i una petita volta bufada al Sagrament. Façana barroca, d'un barroc primerenc molt auster, i campanar d'esppanya amb tres campanes. En aquells anys, el seu patrimoni artístic era fonamentalment d'estil barroc: un excel·lent retaule a l'altar major que datava, segons Marià Ribas, de 1718; quatre més, també notables, dedicats a sant Joan de la Creu, santa Teresa, sant Albert, al Natzarè i al sant Crist de l'Agonia, entre d'altres de menor rellevància.

Altar major de l'església de Sant Josep, decorat per a la festivitat de la Puríssima, a principis del segle XX. El retaule barroc del segle XVIII presidia el presbiteri de l'església parroquial de Sant Josep fins a l'any 1936, que va ser destruït.

MASMM, Arxiu d'imatges 4392. Donatiu família Viladevall.

Igualment cal esmentar el retaule del Carme (Sagrament), de marbres italians i d'estil neoclàssic.

PRIMERS TEMPS (1868-1893)

Mn. Narcís Canet Devesa, el primer rector, tenia 30 anys (1838-1892) quan va arribar a Sant Josep l'agost de 1868, per a ser-ne el rector al llarg de nou anys. El 1877 el va substituir un ecònom, Mn. Josep O. Roig Marcer (1845-1907) fins a l'arribada del nou rector l'any següent.

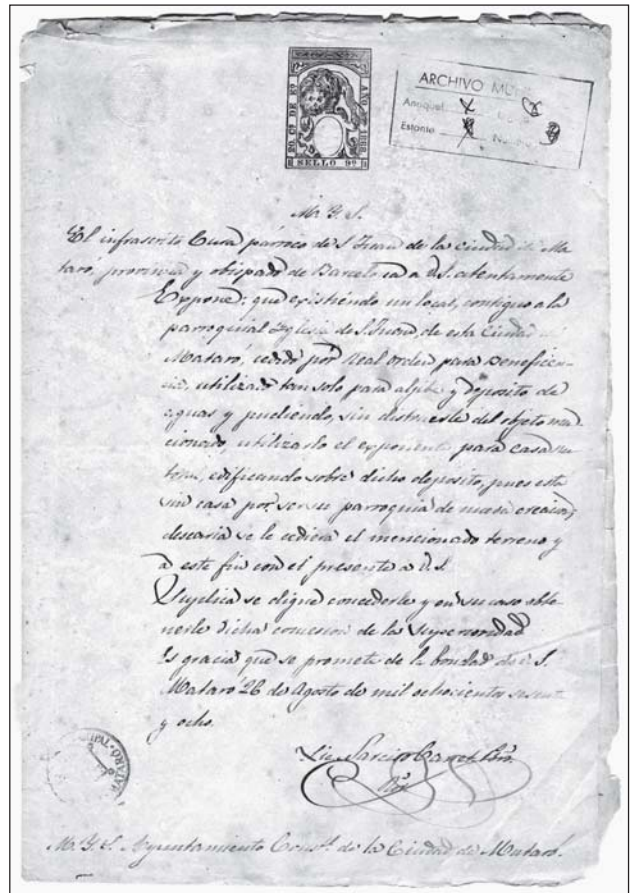
Malgrat la poquíssima informació de què disposem d'aquests històrics primers deu anys, es pot concloure que l'activitat parroquial va arrencar amb moltes dificultats. Tots els indicis ens porten a creure que la gestió del rector se centrà bàsicament en les necessitats estructurals de la nova parròquia. Per les despeses registrades en el llibre de comptes,⁶ un dels escassíssims documents conservats, i per un inventari que inclou el llibre amb data gener de 1870, fet pel rector Mn. Canet

amb el títol d'«Inventario de las alhajas, ornamentos y demás bienes muebles que tomé, como de pertenencias de la parroquia, a mi ingreso», podem establir una notable precarietat de mitjans. Al rector li cal, fins i tot, comprar cinquanta cadires, ja que les cent que va trobar eren «muy viejas», suposem que vol dir inservibles. Explica també que no té ingressos suficients per al funcionament normal de la parròquia i parla de col·lectes per a determinades despeses «atendida la escasez de fondos y los muchos gastos que origina la creación de una parroquia». En dona detalls, alguns de curiosos, com per exemple que va rebre un «rico vestido» donació de la senyora Rita Riera, vídua de Biada, per a poder fer-se una casulla morada.

Un tema desestabilitzador, històricament recurrent en el futur perquè s'anirà repetint amb els successors de Mn. Canet, és l'enfrontament amb Santa Maria, que perdurarà, amb més o menys intensitat, fins a la segona meitat del segle XX. El primer rector, Mn. Canet, ja denunciava als seus superiors del Bisbat infraccions comeses per la mil·lenària parròquia vers la nova (Salicrú 1994: 23). En la primera visita pastoral, el bisbe Dr. Jaume Català i Albosa, el 1885, fa referència a les friccions entre parròquies i recomana als sacerdots de Santa Maria que fomentin la col·laboració en els actes i celebracions de Sant Josep (Salicrú 1994: 24).

La gran problemàtica estructural dels primers temps de Sant Josep, per sobre de qualsevol altra dificultat, va ser, però, la falta de casa rectoral. La nova parròquia només disposava, per al seu funcionament com a tal, de l'església i la sagristia annexa, que era molt més petita que l'actual, sense casa ni despatx per al rector. Un problema que va afectar els tres primers rectors i que no es va resoldre fins al tombant de segle, i del qual varen queixar-se amargament. Quan hem dit que segurament es considerava l'església de Sant Josep com una seu provisional de la parròquia, una de les causes podria molt ben ser, també, adonar-se'n que difícilment es podria disposar d'una rectoria prop de l'església.

Abans que el primer rector prengués possessió del càrrec, concretament el juny de 1868, el Bisbat va adreçar-se a l'Ajuntament recordant que «el Gobierno de S. M. ha declarado que las habitaciones de los nuevos párracos deben ser proporcionadas por los pueblos que sean sus feligreses hasta que el estado del Tesoro permita atender a esta necesidad urgente», i manifesta que espera que l'Ajuntament «se servirá proporcionar una habitación próxima a la Iglesia Parroquial de San

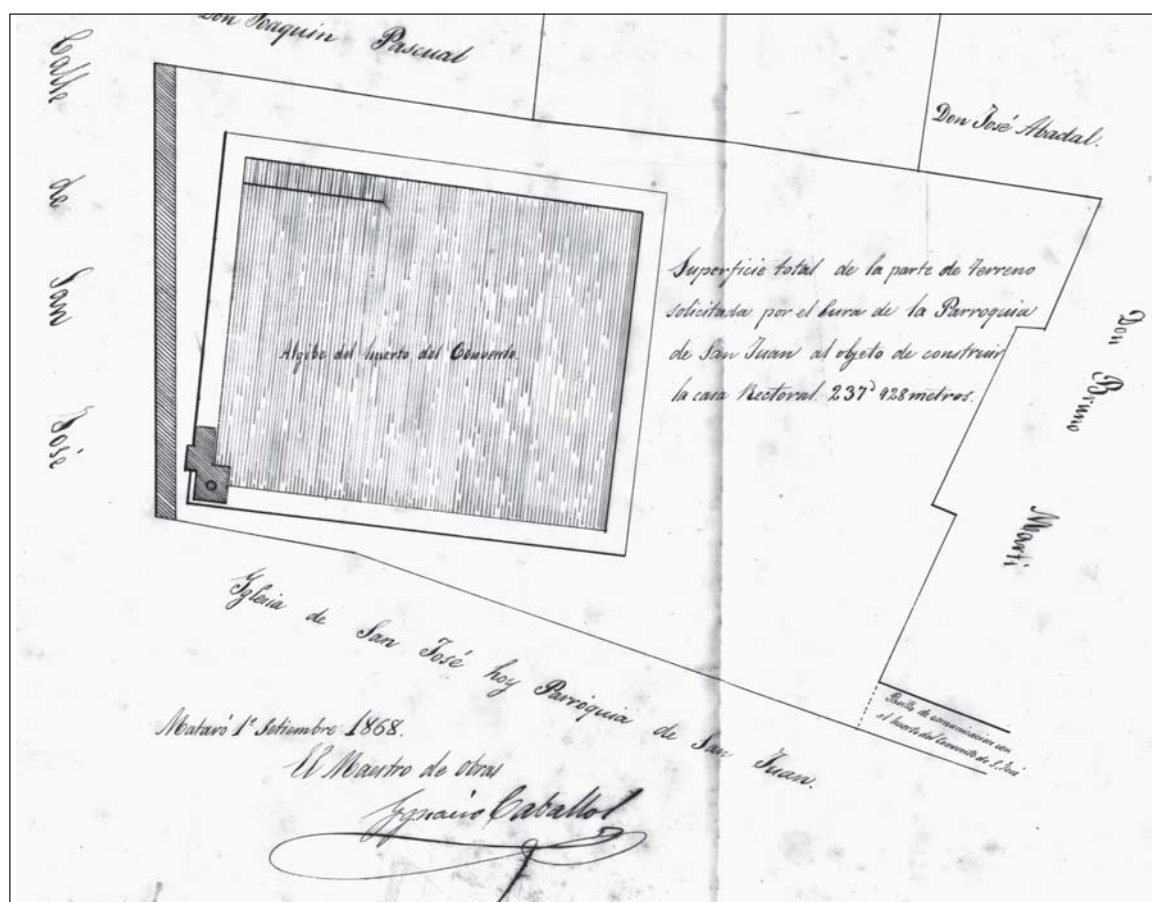

Carta en què el primer rector de la parròquia de Sant Josep, Narcís Canet, suplica a l'Ajuntament de Mataró que se li cedeixi el terreny contigu a l'església «utilizado tan solo para aljibe y depósito de aguas» per construir-hi la casa de la rectoria.

Arxiu Comarcal del Maresme – Ajuntament de Mataró, expedient FOM 0032-18 (1868).

Juan correspondiente a la clase y necesidades del nuevo Párroco para ella nombrado».⁷ El consistori va contestar que era absolutament impossible assumir aquest cost per manca de pressupost.

El 26 d'agost de 1868, el rector demanava a l'Ajuntament que cedís a la parròquia el terreny del costat dret de l'església, en el solar on hi havia el dipòsit per regar els horts de l'antic convent, per a construir-hi la rectoria. Però el consistori s'escudava en el fet que no podia cedir aquest terreny perquè l'havia rebut de l'Estat en la desamortització de 1835 i, pel compromís contret, només el podia destinar a beneficència. La casuística s'allargaria amb multitud de gestions, sense solució, i l'afer va passar als successors de Mn. Canet: l'ecònom Mn. Josep O. Roig i, posteriorment, el rector Mn. Maurici Bruquetes, el 1878. Aquest rector explica que l'habitació que podia llogar era en una casa allunyada de l'església i que sovint el feien canviar d'habitació; en poc temps, a més, es veia obligat a canviar dues vegades de casa, i presentava la situació d'insostenible.⁸

Plànol, signat al setembre de 1868 per Ignasi Caballol, que acompanya la sol·licitud de la cessió del terreny contigu a l'església per construir-hi la casa de la rectoria. S'observa com la bassa que servia per regar els horts de l'antic convent ocupava bona part de la finca.

Arxiu Comarcal del Maresme – Ajuntament de Mataró, expedient FOM 0032-18.

Finalment es va trobar una solució: el 4 de febrer de 1880, es nomenà el rector de Sant Josep com a capellà de beneficència i el ministre de Governació autoritzà oficialment la cessió del terreny amb Reial Decret de 20 de gener de 1890, tot donant per suposat que al prevere al servei de beneficència li calia residir prop de la institució. Entremig dels expedients i els acords municipals, trobem una instància de 10 d'octubre de 1889 subscripta per diversos veïns que donen suport al rector en aquesta qüestió.⁹

La casa rectoral es va començar a construir a finals de segle i el 1907 s'amplià unificant-la amb una petita finca del costat que va adquirir la parròquia.¹⁰

CANVI DE SEGLE. LA PARRÒQUIA ES CONSOLIDA

Entre 1884 i 1920 es fan les obres considerades necessàries per deixar la parròquia estructurada en les seves instal·lacions: 1884,

inauguració d'un nou orgue; 1889, construcció de la rectoria, restauració i decoració dels altars del Carme i el Pilar; 1894-1895, decoració i pintat de parets i voltes, col·locació dels vitralls del tambor de la cúpula i braços del creuer; 1898, instal·lació del vitrall de la façana; 1904-1906, recobriments del sòl amb portland i enrajolat de diferents parts del temple; 1916, ampliació del Sagrament; i finalment, com a obres estructurals bàsiques: 1921, s'engrandeix la nau central i es construeix una sagristia nova, es consolida la cúpula i es repassen teulats i volta de la nau principal (Comellas 1998).

Els anys vint, amb el rector Mn. Pere Cañas, que ho va ser de 1905 a 1929, podem considerar acabada la formació de la parròquia i perfectament consolidada en tots els seus aspectes: estructurals, canònics, socials i pastorals.¹¹

Joan Comellas i Baulenas

ANNEX

RECTOROLOGI DE LA PARRÒQUIA DE SANT JOSEP

1868-1877	Mn. Narcís Canet
1877-1878	Mn. Josep O. Roig
1878-1891	Mn. Maurici Bruquetas
1891-1893	Mn. Gaietà Viaplana
1893-1904	Mn. Francesc d'A. Bentures
1904-1905	Mn. Salvador Rial
1905-1929	Mn. Pere Cañas
1929-1929	Mn. Josep Taulats (del 18 al 25-10-29)
1929-1936	Mn. Lluís Miquel
1939-1939	Mn. Joaquim Roig (29-1-39 a 4-3-39)
1939-1948	Mn. Joan Cabús
1948-1975	Mn. Pere Solà
1975-1999	Mn. Joaquim Monasterio
1999-2008	Mn. Jordi Cussó
2008-actual	Mn. Segimon García

BIBLIOGRAFIA

ALBERT (1973): Esteve Albert, *D'Iluro a Mataró. El Maresme del segle V al segle XIII*. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana.

COMELLAS (1998): Joan Comellas i Baulenas, *Guia de l'església de Sant Josep*. Mataró: Parròquia de Sant Josep.

COSTA (1988): Francesc Costa, *Mataró al segle XVIII*. Mataró: Patronat Municipal de Cultura i Editorial Altafulla.

FERRER (1971): Lluís Ferrer i Clariana, *Santa Maria de Mataró. El temple*. Mataró: Museu Arxiu Històric Arxiprestal de Santa Maria.

GIMÉNEZ (2009): Joan Giménez, «Santa Maria de Mataró als segles XVI-XVII», dins D. A., *1000 anys de Santa Maria*. Mataró: Lunweg.

LLOVET (2000): Joaquim Llovet, *Mataró, dels orígens de la vila a la ciutat contemporània*. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana.

LLOVET (2009): Joaquim Llovet, «El temple de Santa Maria en l'origen de Mataró», dins D. A., *1000 anys de Santa Maria*. Mataró: Lunweg.

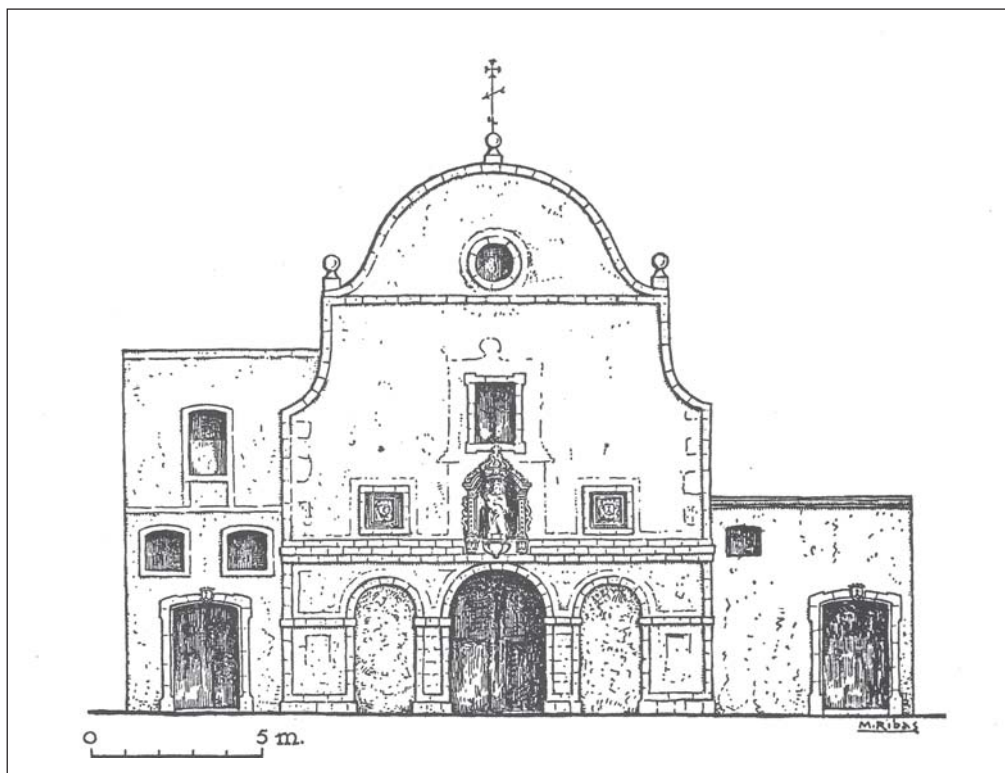
REIXACH (2001): Ramon Reixach, «100 anys de l'Església de Mataró», *El Full de Mataró*, 100. Mataró: Parròquies de Santa Maria i Sant Josep.

RIBAS (1935, 27 de juliol): Marià Ribas i Bertran, «La desaparició de dos convents mataronins l'any 1835», *Diari de Mataró*, 3.578 (especial festes de les Santes).

RIBAS (1988): Marià Ribas i Bertran, *Els orígens de Mataró*. Mataró: Caixa d'Estalvis Laietana.

SALICRÚ (1994): Ramon Salicrú i Puig, *125 anys de la parròquia de Sant Josep*. Mataró: Parròquia de Sant Josep.

SALICRÚ (2009): Manel Salicrú i Puig, «L'església i la parròquia de Santa Maria als voltants de l'any 1000», dins D. A., *1000 anys de Santa Maria*. Mataró: Lunweg.

Façana de l'església de Sant Josep.

MASMM. Dibuix: Marià Ribas i Bertran.

NOTES:

1.- «Inventario de las alhajas, ornamentos y demás objetos pertenecientes al culto de la Iglesia parroquial de San Juan y San José de Mataró, obispado de Barcelona». Arxiu Històric de Sant Josep (= AHSJ). 1926. Núm. de registre 2.295.

2.- Els fets revolucionaris de juliol de 1835, els recull Marià Ribas i Bertran a l'article «La desaparició de dos convents mataronins l'any 1835», publicat en un número extraordinari del *Diari de Mataró* del dia 27 de juliol del 1935, amb motiu de la commemoració del centenari de l'entrada a Mataró de part de les relíquies de les Santes i de la desaparició dels convents dels Carmelites i dels Caputxins. Més tard aquest text va ser editat per la impremta Minerva en forma d'opuscle, amb només 20 exemplars.

3.- L'any 1858, Mn. Marc Castañer i Seda fundà, amb la seva germana Gertrudis, ex-monja carmelita, l'*Instituto de Religiosas Filipenses Misioneras de Enseñanza* (les Filipenses), justament a la casa familiar dels Castañer al carrer de Sant Josep, on avui hi ha el casal parroquial. La revolució de 1868 va fer fora de Mataró les Filipenses.

4.- Diversos documents recollits en una mena de plica presentada a l'Ajuntament i còpia de carta de l'arquitecte Miquel Garriga. AHSJ. Núm. de registre 2.326-2.331. Vegeu també Arxiu Municipal de Mataró (= AMM), Llibre d'acords, 2 d'abril de 1844.

5.- En els anys vint del segle passat s'afegiren 5 metres més a la llargària de la nau central, per la banda de la capçalera.

6.- «Libro de Cuentas del Culto y Fábrica de S. Juan de Mataró». Aquest llibre comença el 1868 i s'interromp l'any 1935. AHSJ. Núm. de registre 1.795.

7.- AMM, Llibre d'acords, 26 de juny de 1868.

8.- AMM, Expedient de Foment 0032-18.

9.- Per tot l'afer de la cessió del terreny per facilitar la construcció d'una casa rectoral propera a l'església, vegeu a l'AMM diferents acords municipals: 26 d'agost de 1868, 4 de setembre de 1878, 27 de setembre de 1879, 4 i 27 de febrer de 1880, 27 de desembre de 1884, 23 de maig de 1889 i 10 d'octubre de 1889.

10.- Quatre fulls arrancats del «Libro inventario de la casa rectoral de la parroquia de San Juan y San José de Mataró», i que es varen conservar de la desfeta de la Guerra Civil. AHSJ. Núm. de registre 2.383.

11.- L'estat de la parròquia de Sant Josep està extensament detallat en tots els seus àmbits en un inventari subscrit pel rector Mn. Pere Cañas, amb data de 15 de gener de 1921. AHSJ. Núm. de registre 2.294.